

Groningen zonder gas, blik op Brabant

Het kabinet heeft besloten de gaskraan van Groningen dicht te draaien. In 2030 zal het zo ver zijn. Nederland schrijft geschiedenis en komt in de rij van landen, die forse energiebesluiten nemen. Het valt op dat het niet de ultieme wens om groene energie te gaan produceren is, die tot de wending leidt. Het zijn grote achterliggende problemen, die tot de beslissingen leiden. In Duitsland waren het Japanse kerncentrales die de schrik er goed in brachten; in Nederland vormen de aardbevingen en verzakkingen de druppel die de emmer doet overlopen.

Ik was op de dag van het kabinetsbesluit in Groningen. Een zucht van verlichting gaat er op, maar men weet niet precies wat hen te wachten staat. Er staan 5000 banen op te tocht. Gaat het Rijk nu wél alle verzakkingen betalen? Wat is de toekomst van Groningen?

Ik was te gast bij Rene Paas, Commissaris van de Koning in deze provincie. Groningen moet zich anders op de kaart te gaan zetten. Met een economie die op eigen kracht verder gaat. De verplaatsing van rijksdiensten, de actie van het verleden, is onvoldoende voor deze regio. Rene Paas zoekt alternatieven. Zijn achterliggend verzoek aan mij was: vertel hoe Brabant het klaarspeelt en zich in Brussel opstelt, en laat Groningen daarvan leren. Brabant heeft in de crisisperiode de weg naar Brussel gezocht en gevonden. Het NRC heeft onlangs het resultaat belicht: Brabant zal het meest profiteren van de vergroening van de energie, omdat hier veel nieuwe technologie wordt ontwikkeld en geproduceerd.

Voor Groningen, een dun bevolkt gebied met een matige economie, zijn de effecten van een eigen aanpak verstrekkend. Groningen heeft een vergaand plan voor de introductie van waterstof in Brussel gedeponed. Rene Paas leidde een rondetafelgesprek in Oost Groningen, waarvoor hij ook Brabanders had uitgenodigd. De blik was gericht op het herstel van Brabant na de terugval van Philips en Daf. Onder zijn gasten in Oude Pekela waren vertegenwoordigers van grote bedrijven uit de aardappelmeel- en kartonindustrie, universiteiten en hogescholen, gemeenten en provincie. De initiatiefgroep van eind maart krijgt een vervolg.

Groningen beseft dat het heil niet van het Rijk zal komen. Je zou verwachten dat het Rijk, na een gouden tijd, wil bijspringen. Immers de gasprijs werd gekoppeld aan de olieprijs en gaf Nederland een permanente inkomstenbron. Maar Nederland heeft niet gespaard en liet het gasgeld via de nationale begroting rollen. Terwijl Noorwegen een immens fonds voor de toekomst heeft opgebouwd, heeft Nederland niet eens geld gereserveerd voor de schade in Groningen. Buitenlandse analyses lieten dit haarscherp zien. Ik herinner mij 'The Netherlands, Floating on Gas', een artikel uit de Economist. Nederland heeft het er goed van genomen door bij de dag te leven.

En daar staan we dan, vlak voor het 'vanhetgasaf-tijdperk'. En voor de groene economie en noodzakelijke revival in het Noorden van het land. Nederland staat nu met Polen achter in de rij, als het gaat om de productie van duurzame energie. Het was 'groen praten, zwart doen'. Met de kolencentrales op de Maasvlakte en in Delfzijl is Nederland met Spanje Europees kampioen kolenimport.

Kortom, de sluiting van het gasveld is een oproep tot een grote stap vooruit. Groningen beseft voor het eerst, dat het heil nu niet van Den Haag verwacht mag worden. Het moet vooral met eigen vitaliteit en op eigen kracht. Een aanpak zoals Brabant dat na de problemen in de jaren negentig heeft gedaan. Het moet ook mét de burgers. Het wordt een nieuwe investeringsgolf, die ook hen raakt. Nieuwe woningen worden niet meer op het gasnet aangesloten. Warmtepompen die de

energie uit de bodem of lucht halen, worden gestimuleerd. Zon en wind verdienen een push. Lokale energiecoöperaties hebben een grote toekomst. De grote energiecompagnies blijven een essentiële rol spelen als backup, voor als het niet waait of de zon niet schijnt. Het is ook een impuls voor energieopslag, een technologie die nog in de kinderschoenen staat. Niks van bovenaf, maar deze keer met steun van de eigen burgers.

‘Groningen van het gas, iedereen aan de slag.’ Ik zal mij hiervoor inzetten. Immers, er is niks mis mee als Brabant en Groningen hierin samen optrekken.

Dank u wel.

Lambert van Nistelrooij
Europarlementariër CDA